

The aim of this article is to show the professional development paths of teachers in Poland in the light of the Act of January 26, 1982 – Teacher's Charter and executive acts to it. The author draws attention to the discrepancies in the meaning of the term professional development, which in most cases is associated with a professional promotion. The author discusses the requirements for particular degrees of career advancement and the rules for applying for them. She draws attention to the differences between professional advancement in self-government and private kindergartens.

The author also presents the changes introduced in the Teacher's Charter from September 1, 2018, regarding professional promotion, which will also include the length of the internship for the contract teacher – 1 year and 9 months, which requires the conclusion of a fixed-term employment contract with the teacher for two years. She writes about replacing the previous interview with an exam carried out by the examination board, in the following composition: a representative of the body exercising pedagogical supervision, a representative of the school's governing body, an expert from the list of experts set by the minister responsible for education and, as before, director or deputy director of the school and internship tutor.

The period of work at school required to start an internship for the degree of nominated and certified teacher will also be extended. The internship can be started after working at least 3 years at school for a contract teacher, and 4 years for an appointed teacher.

In the summary, the author points out that the proposed amendments to the Teachers Charter Act relate to linking the career progression with the assessment of teachers' work and the dependence of its length on the quality of the teacher's work. It will allow teachers to be rewarded because of the quality of their work. Generally, the changes introduced will make the basic career progression path increase from 10 to 15 years, but it will also be possible to shorten it.

Key words: teacher, professional advancement level, development, internship, work evaluation, requirements.

УДК 37.015:378.011.3-051

Марія Марушчак, Інна Криницька, Ірина Бекус, Людмила Мазур, Наталія Петренко
Mariia Marushchak, Inna Krynytska, Iryna Bekus, Liudmyla Mazur, Natalia Petrenko

ЦІННІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ КАДРІВ

VALUE OF RESEARCH WORK IN UNIVERSITY TRAINING OF MEDICAL STUDENTS

В теперішній час у підготовці мобільних, активних і творчо компетентних майбутніх спеціалістів, яких потребує час і професія, сприяють зміни у вітчизняній вищій освіті.

Метою нашого дослідження був аналіз використання науково-дослідницької роботи як важливої складової у підготовці майбутніх лікарів у закладах вищої освіти.

Проведене анкетування студентів 3 і 6 курсів медичного факультету нашого університету показало малу кількість респондентів, що займаються дослідницькою роботою в університеті, при цьому на 3-му курсі їх практично на 5 % менше, ніж на 6-му. Проте цікавість до науково-дослідницької роботи у студентів молодших курсів значно вища, ніж у випускників. До основних чинників, що мотивують студентів старших курсів до дослідницької роботи, згідно з результатами анкетування, відносять можливість стажування закордоном (12,4 %), продовження навчання у європейських країнах (8,4 %), реалізація амбіцій (17,3 %), перевага для вступу в аспірантуру для здобуття наукового ступеня (4,6 %). Втрата інтересу до дослідницької роботи у старшокурсників, згідно з результатами анкетування, пов'язана з низьким фінансуванням науки в Україні (42,8 %), зростаючими вимогами до науковців (5,8 %),

низькою заробітною платою (58,6 %). Тільки 33 % респондентів, що взяли участь в анкетуванні, вважають престижним займатися наукою (20,6 % студентів 6 курсу і 44,3 – 3 курсу).

Для стимулювання наукової діяльності серед студентів-медиків у нашому університеті розроблений і проходить апробацію курс за вибором “Мистецтво наукового дослідження”.

Формування дослідницької компетентності є потужним чинником підвищення професійної компетентності студента-медика. Створення сприятливих умов для дослідницької діяльності підвищить зацікавленість студентів початкових курсів до наукової роботи, що дозволить їм науково зростати та зорієнтуватися у виборі професійного напрямку, в той час як університет отримує підготовлених і сформованих дослідників.

Ключові слова: науково-дослідницька робота, компетентності, мотивація, студент-медик.

Лікувальна діяльність є однією з найважчих. Щоденно лікарі стають перед вибором діагностичного алгоритму та адекватного лікування, адже зараз є безліч медикаментозних засобів з суперечливою ефективністю. Як не розгубитися і правильно вирішити ці проблеми? З іншого боку, чи достатньо мати добрі знання, щоб будувати успішну кар’єру і бути висококваліфікованим фахівцем?

В теперішній час у підготовці мобільних, активних і творчо компетентних майбутніх спеціалістів, яких потребує час і професія, сприяють зміни у вітчизняній вищій освіті, які наближають її до світового рівня. Нині замало впродовж навчання засвоїти певний об’єм знань та сформувати ряд навичок. Студент зацікавлений засвоїти у період навчання не тільки певні знання та навички, але і розвивати здатність вирішувати типові професійні завдання, працювати над різного роду дослідженнями, накопичувати досвід професійної діяльності, наближеної до майбутньої сфери праці [1]. У цьому ключі одним з пріоритетних напрямів є покращення індивідуального підходу до розвитку творчих здібностей майбутнього спеціаліста [2].

Метою нашого дослідження був аналіз використання науково-дослідницької роботи як важливої складової у підготовці майбутніх лікарів у закладах вищої освіти.

Аналіз наукової літератури по темі дослідження свідчить про великий інтерес вчених до питань організації дослідницької діяльності студентів як суб’єктів навчально-виховного процесу (Н. Амеліна, З. Бакум, І. Каташинська, О. Миргородська, П. Горкуненко, В. Прошкін та ін.), створення умов оволодіння дослідницькими вміннями і навичками (К. Бабенко, О. Ярошенко, О. Горошкіна, А. Алексюк, В. Мілерян, І. Доброскок, В. Буряк, О. Арделян, С. Косилов), формування дослідницьких вмінь і навичок у студентів-медиків (Л. Остапюк, О. Ярошенко, О. Бульвінська, В. Лазоришинець, Н. Банадига, І. Губенко, О. Гуменюк).

Літературні джерела засвідчують, що запорукою успішного функціонування освітньо-наукової системи є не тільки залучення кваліфікованих викладачів і відбір обдарованої молоді для навчання, але й адекватні потребам суспільства навчальні програми та мотивація талановитих та найбільш здібних студентів до академічної та наукової кар’єри [3].

Проведене анкетування студентів 3 і 6 курсів медичного факультету нашого університету показало малу кількість респондентів, що займаються дослідницькою роботою в університеті, при цьому на 3-му курсі їх практично на 5 % менше, ніж на 6-му. Проте цікавість до науково-дослідницької роботи у студентів молодших курсів значно вища, ніж у випускників (рис. 1). На нашу думку, це пов’язано з відсутністю інформації й низькою популяризацією дослідницької роботи на початкових курсах, а також з втратою інтересу через ряд факторів у студентів випускних курсів.

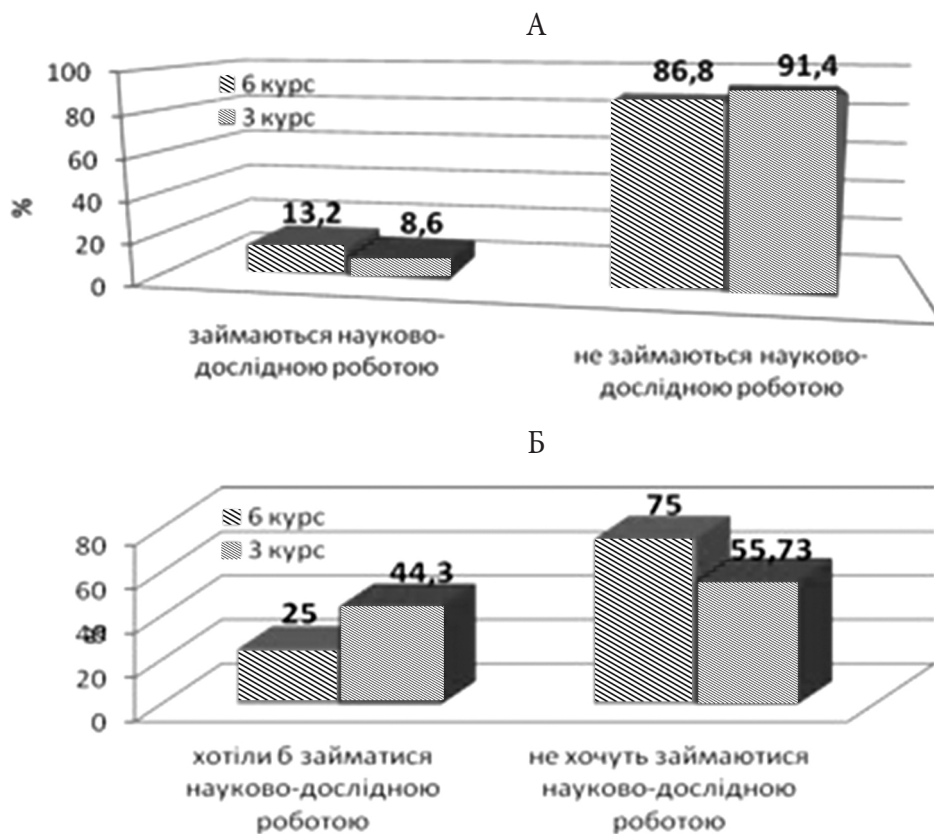

Рис. 1. Розподіл студентів відносно дослідницької діяльності в університеті

До основних факторів, що мотивують студентів старших курсів до дослідницької роботи, згідно з результатами анкетування, відносять можливість стажування закордоном (12,4 %), продовження навчання у європейських країнах (8,4 %), реалізація амбіцій (17,3 %), перевага для вступу в аспірантуру для здобуття наукового ступеня (4,6 %). Втрата інтересу до дослідницької роботи у старшокурсників, згідно з результатами анкетування, пов'язана з низьким фінансуванням науки в Україні (42,8 %), зростаючими вимогами до науковців (5,8 %), низькою заробітною платою (58,6 %). Ряд вчених зазначає, що всі, хто на даний момент причетні до процесу науково-педагогічної атестації, роблять все, щоб ускладнити процес залучення молоді в науку [4]. З отриманих даних можна зробити висновок, що поєднання таких чинників, як заробітна плата, зацікавленість у роботі, зворотний зв'язок щодо результатів виконаної роботи, є ключовим для створення умов, які сприятимуть мотивації займатись науковою діяльністю.

Узагальнюючи різні тлумачення й визначення, основним критерієм дослідницької діяльності студентів є самостійне отримання суб'єктивно нових знань на основі попереднього індивідуального досвіду. При цьому основними завданнями дослідницької роботи є процес створення знаннєвого продукту, починаючи з вибору теми дослідження і аж до отримання нових знань як результату інтелектуальної діяльності, в результаті чого студент набуває дослідницьких умінь і навичок [5]. З якими проблемами зустрічається студент при плануванні і проведенні науково-дослідної роботи? Насамперед, пошук наукового керівника, який повинен навчити студента методології наукового дослідження. По-друге, самостійне фінансування своїх досліджень, а в медицині це реактиви, лабораторні й експериментальні дослідження, участь у конференціях, публікації. Важливим також є низька мотивація до виконання науково-дослідної роботи під час навчання в університеті. Навколишній світ, удосконалюючи себе, вимагає від сучасного випускника-лікаря високого професіоналізму, творчого підходу до вирішення робочих питань, особливо по відношенню до пацієнта, і звичайно, соціальної активності, яка є просто необхідною для роботи з людьми [6]. Це відбувається в умовах повної зневіри держави до системи медичної освіти. На офіційному сайті Міністерства охорони здоров'я зазначено:

“Не викликає сумніву те, що якість української медичної освіти залишається незадовільною. Так само не викликає сумніву існування корупції в медичних університетах. Переконані, що побудова нової української медицини потребує нової медичної освіти” [7]. Все це обумовлює зниження престижу навчання у медичних вишах в Україні, в тому числі ставить під сумнів і якість дослідницької роботи. Тільки 33 % респондентів, що взяли участь в анкетуванні, вважають престижним займатися наукою (20,6 % студентів 6 курсу і 44,3 – 3 курсу) (рис. 2).

Чи вважаєте престижним займатися наукою?

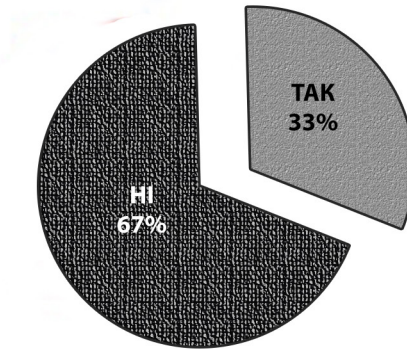

Рис. 2. Розподіл відповідей студентів щодо престижу наукової роботи.

Варто зазначити, що методика дослідницької роботи серед студентів стає і одним з рушійних чинників підвищення професійних навичок. За висновками різних науковців, дослідницька компетентність студентів має позитивні результати при поєднанні теоретичних навичок і практичної роботи, виборі дослідження тільки за власним бажанням студента, тобто виходячи з його зацікавлень, інтересів, поступовому науковому зростанні майбутніх професіоналів від “малої” до “великої” науки; взаємодії індивідуальних та колективних форм дослідницької діяльності; творчо-професійному та особистісно зорієнтованому науковому керівництві та при створенні рефлексивно-діалогічного простору наукового пошуку [8].

Отримані результати свідчать про вагомому цінність науково-дослідницької роботи у підготовці майбутнього фахівця у галузі медицини, що є складовою формування професійної компетентності. Для стимулювання наукової діяльності серед студентів-медиків у нашому університеті розроблений і проходить апробацію курс за вибором “Мистецтво наукового дослідження”.

Формування дослідницької компетентності є потужним чинником підвищення професійної компетентності студента-медика. Створення сприятливих умов для дослідницької діяльності підвищить зацікавленість студентів початкових курсів до наукової роботи, що дозволить їм науково зростати та зорієнтуватися у виборі професійного напрямку, в той час як університет отримає підготовлених і сформованих дослідників.

Список використаних джерел

1. Антонюк О. Вплив дослідницької та пошукової діяльності студентів на формування компетентностей майбутнього вчителя математики / Оксана Антонюк // Всеукраїнська науково-практична конференція “НПК – 2013”. м. Суми. – С. 12-13.
2. Довженко О. М. Особливості та досвід викладання у медичному вузі : бібліограф. покажчик / О. М. Довженко // ЗДМУ, наукова бібліотека. – Запоріжжя, 2015. – 30 с.
3. Поліщук О. П. Чинники мотивації наукової діяльності у студентів 4 року навчання / О. П. Поліщук, Д. Ю. Баталова // Наукові записки НаУКМА. – 2016. – Том 187. – С. 76-81.
4. Гоженко А. И. Письмо пациенту заграничної клініки проф. Б.М. Пухлику [Електронний ресурс] / А. И. Гоженко // “Новости медицины и фармации”. – 2017. – Т. 16

- (635). – Режим доступу: <http://www.mif-ua.com/archive/article/45458> (дата звернення 03.03.2018). – Назва з екрана.
5. Раєвська І. М. Діагностика дослідницьких умінь учителів початкової школи у системі післядипломної педагогічної системи / І. М. Раєвська // Комунальний вищий навчальний заклад “Херсонська академія неперервної освіти”. – 2013. – №10 (54). – С. 162-171.
 6. Тригуб І. П. Мотивація студентів як один із основних факторів успішної професійної підготовки [Електронний ресурс] / І. П. Тригуб // Наукові записки [Національного університету “Острозька академія”]. Серія : Філологічна. – 2014. – Вип. 48. – С. 315-318. – Режим доступу: <https://naub.ua.edu.ua/2014/motyvatsiya-studentiv-yak-odyn-iz-osnovnyh-faktoriv-uspishnoji-profesijnoji-pidhotovky> (дата звернення 03.03.2018). – Назва з екрана.
 7. МОЗ України подає апеляцію на ухвалу суду про зупинення дії пункту наказу щодо відсторонення К. М. Амосової з посади ректора НМУ [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ : МОЗ, 2018. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/news/moz-ukraini-podaє-apeljaciju-na-uhvalu-sudu-pro-vidnovlennja-km-amosovoi-na-posadi-rektora-nmu> (дата звернення 03.03.2018) – Назва з екрана.
 8. Чернобровкін В. М. Принципи організації науково-дослідницької діяльності студентів у світлі Болонських ініціатив / В. М. Чернобровкін // Освіта Донбасу. – 2005. – № 3. – С. 73-77.

Currently, reforming of the national higher education system contribute changes in the training of mobile, active and creative competent future clinicians.

The aim of our study was to analyze the use of research work as an important component in the training of future clinicians in higher educational institutions.

A survey study of 3rd and 6th year students of the medical faculty of our university showed a small number of respondents who are engaged in research work at the university, while at the 3rd year they are practically 5% less than at the 6th year. However, the interest in research work for junior students is much higher than for graduates. According to the results of the survey study, the main factors motivating students of senior courses for research are the possibility of internship abroad (12.4%), continuing education in European countries (8.4%), realization of ambitions (17.3%), preference for admission to graduate school for obtaining a scientific degree (4.6%). Also, according to the results of the survey study, the loss of interest in research work for the senior students is related to low financing of science in Ukraine (42.8%), increasing requirements for scientists (5.8%), low salary (58.6%). Only 33% of respondents who took part in the survey consider it prestigious to engage in research (20.6 % of 6th year and 44.3 % of 3d year students).

In order to stimulate scientific activity among medical students, our university has developed and passed the approbation elective course “The Art of Scientific Research”.

The formation of research competence is a powerful factor in increasing the professional competence of a medical student. Creating favorable conditions for research will increase the interest of undergraduate students in research, which will allow them to grow scientifically and orient themselves in choosing a professional direction, while the university will receive trained and experienced researchers.

Key words: *research work, competence, motivation, medical student.*